Reactie

Discussiedocument AFM-DNB

Meer ruimte voor innovatie in de financiële sector

Datum: 29-8-2016

Vanuit onze rol als snelgroeiende fintech start-up hebben wij met bijzondere interesse het discussiedocument van AFM en DNB ‘Meer ruimte voor innovatie in de financiële sector’ gelezen. Wij waarderen de oproep aan de discussie over de toezichtaanpak van fintech-ontwikkelingen en willen in onze reactie graag ingaan op bepaalde punten die in het discussiedocument aan bod komen. Onze reactie is met name gericht op het eerste onderdeel van het discussiedocument, ten aanzien van de acties die door AFM en DNB (al dan niet gezamenlijk) al zijn geïnitieerd. We zullen de beide vragen bespreken die onder onderdeel 1 zijn geformuleerd. Daarnaast zullen we een algemene reactie geven op onderdeel 2.

Onderdeel 1: acties AFM en DNB

Wij kunnen niet anders dan toejuichen dat AFM en DNB erkennen dat fintech-ontwikkelingen een belangrijke impact hebben op de financiële sector en dus vragen om een reflectie op het toezichtvraagstuk. In dit opzicht is het goed dat AFM en DNB los van elkaar acties initiëren en ook de handen in een slaan. Om de toezichthouders in beweging te krijgen kan de InnovationHub een belangrijke rol spelen. Wij ondersteunen dit initiatief dan ook. Daarnaast zijn de acties die door AFM en DNB zijn geïnitieerd noodzakelijk om als toezichthouder mee te kunnen bewegen met de nieuwe fintech-ontwikkelingen. Ook is het goed dat er aandacht wordt besteed aan de processen omtrent aanvragen en informatievoorziening. Echter vinden wij interne procesoptimalisering anno 2016 dusdanig gemeengoed dat dit wat ons betreft niet iets moet zijn waar de markt een stem in zou moeten hebben.

De vraag is wel of de actieve rol die AFM en DNB voor zichzelf zien weggelegd met betrekking tot innovatie in de financiële sector van proactieve of reactieve aard is. Tot op zekere hoogte is het voor een toezichthouder onvermijdelijk om reactief op te treden. Het toezichtvraagstuk komt immers pas om de hoek kijken als een fintech concept al in ontwikkeling is. Dit laat echter onverlet dat bijvoorbeeld het aanmerken van crowdfunding als innovatie enigszins achterloopt. Crowdfunding heeft in het verleden voor strubbelingen gezorgd binnen de financiële sector, maar zou nu toch wel een volwassen status moeten hebben voor toezichthouders. De hype die er rond dit onderwerp hangt is al lang voorbij. Het is onze ogen goed dat er beleid wordt gemaakt vanuit de toezichthouder op crowdfunding, maar het is wat overtrokken om dit innovatie te noemen. In plaats daarvan getuigd het van een reactieve houding. In onze optiek zou de rol van de toezichthouders juist proactief moeten zijn, om op die manier innovatie aan te jagen in plaats van in sommige gevallen juist innovatie af te remmen door louter te corrigeren. In een optimale samenwerking met de markt, bijvoorbeeld met behulp van de eerder genoemde InnovationHub, zou dit in onze optiek prima mogelijk kunnen zijn.

Wij hechten er groot belang aan te benoemen dat de acties die door AFM en DNB zijn geïnitieerd overwegend zijn gericht op de financiële impact. Toch wordt ook bij de acties van AFM een ander belangrijk aspect genoemd dat in onze ogen zwaarwegend is bij de impact van fintech-ontwikkelingen. In actiepunt 8 dat gaat over het AFM programma ‘Innovatie en Fintech’ wordt gesteld dat er aandacht is voor het belang van de klant bij innovaties. Ondanks dat dit punt in het discussiedocument staat,

vinden wij dit een onderbelicht punt ten aanzien van de impact van fintech-ontwikkelingen. Fintech-ontwikkelingen zijn gebaseerd op de economische waarde van data en metadata, kortom privacygevoelige gegevens. Binnen een van de meest gangbare verdienmodellen van fintech-concepten wordt verondersteld dat deze (meta-)data wordt ontsloten voor verdere toepassingen, al dan niet door derden. Wij zijn van mening dat dit verdienmodel vanuit het perspectief van de consument niet duurzaam is. Om die reden werken wij aan concepten die zijn gebaseerd op een ander verdienmodel. Wij vinden het van belang om de consument meer zeggingskracht te geven, en eventueel zelfs financieel voordeel te geven over het gebruik van diens (meta-)data.

Wanneer er naar de impact van fintech-ontwikkelingen wordt gekeken is het onze ogen dus van belang niet alleen naar het financiële aspect te kijken, maar ook de omgang met privacygevoelige gegevens van consumenten. Door hen, de consument, genereert de fintech-ontwikkeling immers (meer-)waarde. Een toezichthouder mag niet voorbij gaan aan dit punt bij het opstellen van regelgeving. Vanzelfsprekend is het belangrijk, met het oog op de stabiliteit van de financiële sector, dat er zorgvuldig naar de vergunningverlening van innovatieve marktspelers wordt gekeken. Tegelijkertijd wordt hiermee wel de discussie aan het zicht ontnomen over datgene wat het economische fundament vormt van fintech-ontwikkelingen en ten opzichte waarvan toezichthouders in onze ogen dus zeker stellingname moeten nemen. Onze stelling in deze kwestie is helder: de op dit moment gangbare verdienmodellen zijn - met het oog op de belangen van de consument - op termijn niet houdbaar.

Onderdeel 2: scenario's

In onze ogen zijn de scenario's (adoptie, fragmentatie en absorptie) nogal negatief geformuleerd. De scenario's lijken in belangrijke mate te veronderstellen dat nieuwe fintech-ontwikkelingen een bedreiging van het bestaande financiële systeem vormen. Bij het scenario 'adoptie' zijn het de bestaande marktspelers die de nieuwe concepten op de markt brengen. Bij het scenario 'fragmentatie' zorgen nieuwe marktpartijen voor een ontwrichting van de bestaande markt. En bij het scenario 'absorptie' worden de bestaande marktspelers buitenspel gezet door technologiereuzen. Wij zijn van mening dat de drie scenario's uit het discussiedocument geen recht doen aan de positieve kracht van fintech-ontwikkelingen. Innovatie biedt in de eerste plaats mogelijkheden, niet alleen om de bestaande markt een nieuwe impuls te geven, maar ook om een oplossing te bedenken voor de tekortkomingen van de bestaande markt. Dit laatste veronderstelt een alternatieve visie op de financiële markt, een visie waarin bepaalde condities van de bestaande markt in vraag worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van de rol van de consument en de omgang met diens (meta-)data. Fintech-ontwikkelingen kunnen innovatie bundelen die inzet op een herziening van het bestaande financiële systeem. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de opkomst van community currencies die qua ontwikkeling en groei door de Blockchain-hype nog een extra versnelling heeft gekregen. We zien diverse voorbeelden voorbij komen variërend van een veredeld spaarsysteem tot aan hele micro-economieën die buiten het traditionele financiële systeem worden opgezet. Op basis van deze gedachtegang vinden wij dat de drie scenario's derhalve een te beperkt beeld geven van de impact

van fintech-ontwikkelingen op de financiële markt.

Uiteraard zijn wij bereid de bovenstaande reactie op het discussiedocument nader toe te lichten tijdens een presentatie of gesprek. De reactie volgt immers uit de visie die wij hebben op rol van de consument, een visie die leidend is bij de ontwikkeling van onze fintech-concepten.

Kees Haverkamp, Oprichter & CEO Newest Industry
dr. Michiel Besters, Lid Raad van Advies Newest Industry